

Folketinget – Europaudvalget
Christiansborg, den 7. februar 2015
Europaudvalgets sekretariat

Til
udvalgets medlemmer og stedfortrædere

**Referat af åbent samråd i Europaudvalget 14. juli 2006 om
fugleinfluenza**

Til orientering omdeles referat af åbent samråd i Europaudvalget den 14. juli 2006 med fødevareministeren om en dansk ansøgning om "ophugningsstøtte" til fjerkræbranchen.

Med venlig hilsen

Mia Dehnhardt

Åbent samråd med fødevareministeren vedr. samrådsspørgsmål V om fugleinfluenza

Alm. del (05) – samrådsspørgsmål V (vedlagt)

KOM (2006) 0153 – svar på spørgsmål 2 (om omfanget af forbrugerreaktioner)

KOM (2006) 0153 – svar på spørgsmål 1 (om national støtte til fjerkræbranchen)

KOM (2006) 0153 – bilag 1 (notat af 28/6-06 om markedsstøtte til fjerkræbranchen i visse EU-medlemslande)

Udvalgsmødereferat (05) side 1101 FO (forhandlingsoplæg forelagt 21/4-06)

Samrådsspørgsmålet havde følgende ordlyd:

”Ministeren bedes i et kommende samråd redegøre for forløbet omkring en dansk ansøgning om ”ophugningsstøtte” til fjerkræbranchen på ca. 50 mio. kr., herunder hvorfor og på hvilket grundlag ministeren ændrede holdning fra, at landbrugets produktionsfonde skulle betale den nationale medfinansiering, til at den pludselig delvis skal dækkes af statskassen.

I lyset af Kommissionens udmeldinger om, at Italiens støtte til fjerkræbranchen kan ses som ulovlig statsstøtte, bedes ministeren i et kommende samråd redegøre for, hvordan han vil sikre, at den danske ”ophugningsstøtte” til fjerkræbranchen på ca. 50 mio. kr. ikke bliver betragtet som ulovlig statsstøtte, når statskassen medfinansierer støtten.”

Mette Gjerskov begrundede samrådsspørgsmålet. Hun henviste til, at Europaudvalget havde fået besked om, at der var indsendt en ansøgning til EU om ”ophugningsstøtte” til fjerkræbranchen – hvilket sådan set var fint nok og lå i forlængelse af de drøftelser, der havde været i Europaudvalget – men så lige pludselig viste det sig, at der skulle være statslig medfinansiering, hvilket bestemt ikke var i overensstemmelse med det, Europaudvalget havde givet fødevareministeren mandat til den 21. april 2006. Hun pointerede, at det ikke var beløbets størrelse, det drejede sig om, men det principielle i sagen, at ministeren først havde sagt én ting til Europaudvalget og så havde gået ud og gjort noget andet og ”lusket” sagen igennem i EU. Det ville Europaudvalget gerne have en forklaring på.

Mette Gjerskov sagde endvidere, at da der var statsstøtte involveret, og bl.a. Italien var blevet beskyldt for at have givet ulovlig statsstøtte i forbindelse med fugleinfluenzaen, ville hun gerne have fødevareministeren til at bekræfte, at der ikke var tale om ulovlig statsstøtte.

Fødevareministeren: Jeg vil godt først sige et par ting om forhistorien og vedtagelsen af rådsforordningen.

Som reaktion på fugleinfluenza faldt såvel priser som efterspørgsel på fjerkrækød i EU allerede fra efteråret 2005. Nogle lande oplevede meget kraftige fald, også selv om sygdommen ikke engang var konstateret i disse lande. Der var altså en mærkbar forbrugerreaktion, allerede før sygdommen nåede EU.

Som følge af den alvorlige situation på EU-markedet og de kraftige forbrugerreaktioner vedtog ministerrådet i april en ændring af markedsordningerne for henholdsvis fjerkræ og æg, så undtagelsesforanstaltninger for markedet blev muliggjort.

Forud for afstemningen fik jeg i Europaudvalget mandat til at stemme for Kommissionens forslag. Jeg sagde i den forbindelse, at jeg ville arbejde for målrettede, omkostningseffektive og midlertidige foranstaltninger, og at der skulle være en direkte sammenhæng mellem forbrugerreaktioner og det veterinære sygdomsudbrud.

I relation til en eventuel dansk ansøgning sagde jeg, at situationen på det tidspunkt ikke viste behov for en dansk ansøgning. Det danske marked var ikke væsentligt berørt, og vi havde ikke haft noget udbrud i besætninger, men alene et fund i en vild fugl den 20. marts 2006. Det fremgik af samlenotatet af 20. april 2006, at det var regeringens holdning, at en eventuel national medfinansiering af krisestyringsforanstaltninger bør finansieres af erhvervet.

Den 18. maj 2006 – altså efter at jeg var i samråd i Europaudvalget og fik mit mandat – skete der imidlertid det, at vi i Danmark blev vidne til et udbrud af fugleinfluenza i en hobbybesætning på Fyn. Et udbrud, som havde den afgørende konsekvens, at en række tredjelands lukkede deres markeder for import af dansk produceret fjerkrækød. Branchen tøvede da heller ikke med at gøre mig opmærksom på, at den i forvejen problematiske situation for branchen var blevet forværret efter dette udbrud og havde udsigt til at blive længerevarende. Det var altså en helt anden situation.

Kort efter udbruddet mødtes jeg sidst i maj med branchen for at drøfte situationen. Som opfølgning på mødet fremsendte branchen i midten af juni måned en rapport, hvor de kvantificerede det samlede tab som følge af fugleinfluenza. Hvis situatio-

nen ikke ændres, skønner branchen således, at den står til et tab på godt 300 mio. kr. Et tal, som dækker perioden fra oktober 2005 frem til udgangen af i år.

Sideløbende med dette arbejde har der været en proces i EU-regi, idet 14 andre lande fremsendte ansøgninger til Kommissionen om støtteforanstaltninger. Der var altså 14 lande, der sagde: "Vi vil allerede forlods meddele, at vi vil gå ind og støtte vor fjerkræbranche." De har altså fremsendt anmodninger om støtteforanstaltninger. På baggrund af disse anmodninger fremsatte Kommissionen i juni et forslag til en forordning, som angav, hvilke foranstaltninger Kommissionen ville yde støtte til. Udvalget blev orienteret herom.

Sammen med en række andre lande var vi forundret over, at Kommissionen alene ville yde støtte til bagudrettede tiltag. Fremadrettede tiltag vurderes jo generelt at kunne hjælpe til at genoprette en balance. Men det lå der altså ikke i det forslag, Kommissionen kom med.

Vi var derimod enige i, at det var hensigtsmæssigt, at foranstaltningerne tog udgangspunkt i at reducere produktionen og tilgodese tab på de første niveauer i fjerkræproduktionen. Vi skulle altså ikke skyde problemerne ud til andre, men løse dem selv.

Med hensyn til den danske ansøgning kan jeg sige følgende om finansieringen: I lyset af den kritiske situation, som branchen befinder sig i som følge af udbruddet af fugleinfluenza – det var altså den ændring, der var sket – vurderes det, at fjerkræerhvervet ikke selv vil kunne løfte hele opgaven med at tilpasse den danske produktion til markedet. Situationen var jo totalt forandret.

På den baggrund er det besluttet at anmode om at lade staten bidrage til den nationale medfinansiering. En finansiering, som bevirker, at branchen gennem parafiskale midler fra fjerkræfonden bidrager med halvdelen af den nationale finansiering, staten med den anden halvdel, mens EU betaler halvdelen af de samlede udgifter. Altså halvdelen til EU, en fjerdedel til erhvervet og en fjerdedel til staten.

Det er vigtigt at støtte op om en sektor, hvor der er gjort en stor indsats på zoonoseområdet. Med det resultat, at der nu er en meget lav forekomst af salmonella i dansk fjerkrækød. Vi har i Danmark en fjerkræproduktion, som vi er berømt for, men vi kan komme i den situation, at den fjerkræproduktion kan blive udsat for en kraftig konkurrence.

Samtidig finder jeg det rigtigt at sætte ind tidligt i produktionskæden – dvs. i forhold til primærproducenter af slagtefjerkræ og rugeæg – og at hjælpe de trængte

producenter, som bliver ramt hårdt af fugleinfluenzакrisen, og som, selv om de måske gerne ville, ikke bare fra den ene dag til den anden kan skifte job.

Endelig kan man sige, at Danmark i solidaritet med resten af EU bør reducere sin fjerkræproduktion i en tid med generelt vigende efterspørgsel.

Den 26. juni 2006 fremsendte vi så fra dansk side en ansøgning om støtte til Kommissionen. Det er vurderet, at den kritiske situation kan afhjælpes gennem bistand til tiltag, der skal hjælpe med at genskabe markedsbalancen.

Vi anmodede derfor Kommissionen om implementering af både bagudrettede og fremadrettede tiltag indtil årets udgang svarende til et samlet beløb på 49,2 mio. kr. De bagudrettede tiltag skyldtes, at nogle i Danmark allerede havde reageret, men jeg kan sige, at det er en ganske lille del.

Det er vigtigt for mig at understrege, at den danske ansøgning blev fremsendt under forudsætning af, at den nationale medfinansiering godkendes. Et aktstykke vil blive fremsendt til Finansudvalget. Jeg håber, det vil blive godt modtaget i Finansudvalget.

Kommissionen har givet tilsagn om, at Danmark kan yde støtte for en periode, der går frem til og med august i år. Forslaget, der fastlægger dette, var til afstemning i forvaltningskomiteen i går. Perioden, der kan ydes støtte i i Danmark, er kortere end ansøgt, men dog længere end det, Kommissionen generelt er gået med til for andre lande. Det skyldes det sene udbrud af fugleinfluenza i Danmark. Der er tale om en helt ny situation, og der er en anden situation i Danmark end i de andre lande.

Kommissionen finder endvidere, at markedssituationen i EU generelt er i bedring, hvorfor man ikke i denne omgang har villet yde støtte til foranstaltninger, som løber længere end august måned. Beløbsmæssigt svarer Kommissionens godkendelse til et samlet støtteløft på ca. 26 mio. kr. Man har altså halveret perioden og halveret beløbet. Det synes at være nogenlunde logisk.

Den ansøgning, som vi fra dansk side har sendt til Kommissionen, indeholder 3 støtteforanstaltninger. Jeg oplever det sådan, at de i høj grad er inspireret af det møde, vi havde i Europaudvalget. Støtteforanstaltningerne har til formål at støtte rugeriledet og slagtefjerkræproducenterne for at opnå en reduceret produktion af slagtekyllinger.

Det drejer sig om støtte til forarbejdning af rugeæg, hvorved rugeæg i stedet for at blive klækket forarbejdes til ægprodukter. Der blev søgt om støtte til 30 mio. æg, og Kommissionen har sagt ja til 15 mio. stk. svarende til 13 mio. kr.

Det andet element er støtte til tidlig slagtning af forældredyr i rugeriledet, så-

ledes at antallet af æg til udrugning reduceres. Der er søgt om 488.000 stk. høner, og Kommissionen har sagt ja til det halve, svarende til en støtte på i alt knap 6 mio. kr.

Det tredje og sidste element er støtte til, at fjerkræproducenterne indsætter færre kyllinger og dermed begrænser belægningsgraden og produktionen. Det er hvert fald noget, der er godt for dyrevelfærden. Der er søgt om støtte til 11,4 mio. kyllinger, og Kommissionen har sagt ja til det halve, svarende til en støtte på ca. 7 mio. kr.

Der er tale om foranstaltninger, som også fjerkræbranchen har anset for gavnlige med henblik på at afhjælpe situationen i branchen.

Den danske ansøgning omfatter som tidligere omtalt perioden frem til udgangen af indeværende år. Vi må nu vente og se, om det, som Kommissionen har accepteret, er tilstrækkeligt, og at markedssituationen generelt forbedres.

Den støtte, der kan udbetales, udgør knap 26 mio. kr. og vedrører foranstaltninger, som løber frem til udgangen af august måned.

Til dette samråd er jeg også blevet spurgt om, hvorledes jeg vil sikre, at støtten til fjerkræbranchen ikke vil blive betragtet som ulovlig statsstøtte.

Til det skal jeg pointere, at der i Danmark udelukkende er tale om, at der ydes støtte til foranstaltninger med hjemmel i og inden for rammerne af de gennemførelsesbestemmelser, som Kommissionen har fastlagt. Der er fastsat lofter for den støtte, Danmark kan yde, og det er fastsat, hvilke foranstaltninger der er tale om.

Der er derfor ikke tale om statsstøtte, der skal notificeres til EU, men derimod om lovlige støtteforanstaltninger, delvist finansieret af EU-midler.

Man kan sige, at det er sådan set Kommissionen, der opfordrer landene til det. Det ville komme noget bag på os, hvis vi lige pludselig skulle til at forklare, at vi siger ja til noget, som Kommissionen synes er en god idé.

Jeg har også ligesom spurget hørt rygter om, at Kommissionen har igangsat en undersøgelse af, hvorvidt der er ydet ulovlig italiensk statsstøtte. En støtte der angiveligt blandt andet vedrører 17.000 tons fjerkrækød givet i fødevarehjælp samt rentetilskud givet til branchen.

Det forholder sig imidlertid sådan, at Italien på et meget tidligt tidspunkt – samtidig med Frankrig – nationalt besluttede at støtte sit kriseramte fjerkræerhverv. Dette skete ikke med hjemmel i forordningen om undtagelsesforanstaltninger, som endnu ikke var vedtaget på det tidspunkt, men efter de almindelige statsstøtteregler, som kræver godkendelse fra Kommissionen.

Der er derfor tale om en anden form for støtte end den, Danmark nu har søgt

om at give.

I samrådsspørgsmålet er det angivet, at der er tale om en "ophugnings støtte" til fjerkræbranchen. Set med regeringens øjne er der tale om en fjerkræbranche, som på et tidspunkt, hvor alle vel håbede at faren for et udbrud af fugleinfluenza i en tambesætning var drevet over, netop blev ramt. Det er klart, at det er alvorligt for en eksportorienteret sektor.

Regeringen har derfor fundet det rigtigt sammen med fjerkræbranchen at gøre det muligt at afhjælpe den kritiske situation, der opstod som følge af udbruddet i maj måned. Målet er at støtte op om en dansk fjerkræproduktion.

Vi taler jo ikke om støtte til at ophøre eller nedlægge produktioner i hverken rugeriledet eller blandt slagtekyllingeproducenterne. Der er således ikke tale om "ophugningsstøtte", idet tankerne med disse tiltag jo er at hjælpe med til at genskabe balancen på markedet gennem midlertidige tiltag, og at producenterne fortsat skal være aktive.

Jeg vil gerne knytte nogle bemærkninger til denne besvarelse. Man kan jo have den holdning, at man er imod den ordening, der blev indført. Men når den nu er indført, kan man også anlægge den betragtning, at det næsten ville være fuldstændig uforklarligt, at producenterne i de lande, der producerer kyllinger efter nogle regler, som ikke tilnærmelsesvist er så skrappe som de danske, skal støttes, hvorimod vore producenter, der producerer kyllinger efter de skrappeste regler – efter nogle krav, vi som danske politikere har stillet – kom i en situation, hvor deres eget lands regering ikke ville støtte dem, samtidig med at de så, at andre landes regeringer støttede deres producenter. Den betragtning er selvfølgelig også indgået i de overvejelser, som jeg har lagt til grund i den fuldstændigt ændrede situation, at man fik et udbrud i en tambesætning, og at vi fik lukket vores eksportmarkeder – hvilket ikke var tilfældet på det tidspunkt, da vi sad og diskuterede mandatet i Europaudvalget.

Mette Gjerskov takkede for det grundige svar. Hun syntes dog ikke, fødevareministeren havde været særlig grundig med hensyn til, hvad der helt præcist skete fra den 21. april og frem til fødevareministeren sendte ansøgningen, som gør, at erhvervet lige pludselig ikke selv skal betale hele den danske medfinansiering. Hun henviste til, at landbruget har nogle produktionsfonde, der bugner af millioner. Hun henviste ligeledes til, at Europaudvalget den 21. april var fuldstændig klar over, at der kunne komme udbrud i Danmark, og var fuldstændig enige om, at landbrugets produktionsfonde selv skulle beta-

le. Hun havde ikke hørt en eneste ting fra ministeren, som forklarede, hvorfor det lige pludselig var staten, der skulle betale.

Mette Gjerskov forstod stadig væk ikke, hvorfor fødevareministeren ikke havde fundet det rimeligt at komme tilbage til Europaudvalget, når han nu havde ændret standpunkt. Det var faktisk først, da Europaudvalget selv bad om at få en orientering, at der blev sendt et notat over.

Mette Gjerskov spurgte, om der ville blive ydet statsstøtte til de medarbejdere, der var blevet fyret. Hun tilføjede, at hele ordningen åbenbart var noget, der var blevet lavet ovre på Axelborg og ikke på Christiansborg. Socialdemokraterne var interesseret i de medarbejdere, der bliver fyret på slagterierne og andre steder. Mette Gjerskov spurgte, om det var nogle, fødevareministeren har tænkt sig at udvise solidaritet over for.

Jens Peter Vernersen pointerede, at det spørgsmål, han rejste, var helt principielt og ikke drejede sig om beløbets størrelse. Da man den 21. april havde en diskussion om, hvad der skulle ske, når der udbrød en sygdom som fugleinfluenza, og der kom forbrugerreaktioner, lå der en aftale med landbruget om, at erhvervet selv skulle betale den halvdel, som Danmark kom til at betale. Derfor var det helt principielt, når fødevareministeren pludselig sagde: "Vi slår halv skade". Når det drejer sig om et så lille beløb som 6 mio. kr., hvorfor kan erhvervet så ikke selv finansiere det?

Jens Peter Vernersen henviste til, at der står i notatet af 29. juni 2006 fra fødevareministeren: "Den nationale medfinansiering kan udgøres af parafiskale midler, hvilket i Danmark udgøres af landbrugets produktionsfonde." Her skriver fødevareministeren selv, at det er landbrugets produktionsfonde, der kan komme til at betale, ikke kun fjerkræbranchen selv.

Det, Jens Peter Vernersen var mest bekymret for, var, at fødevareministeren med sin beslutning om statslig medfinansiering åbnede op for, at hvis man kom i en tilsvarende situation på et andet område – f.eks. i forbindelse med svinepest, som der var opstået en mistanke om var i udbrud – og der også dér kom en forbrugerreaktion, så kunne man også dér yde statsstøtte. Det kunne komme til at dreje sig om betydeligt større beløb. Det var det, fødevareministeren havde åbnet op for ved at løbe efter landbruget i stedet for at holde sig til den aftale, der var omkring Newcastle Disease.

Jens Peter Vernersen pegede på, at der ikke var noget som helst i de tre støtteordninger, som overhovedet ville bidrage til beskæftigelsen. Derfor spurgte han: Vil der blive givet støtte til de områder, hvor man mister jobs? Det kunne der være brug for, hvis der bliver fyret flere hundrede medarbejdere i visse områder.

Per Clausen henviste til, at fødevareministeren havde sagt, at en del af ordningen ville føre til forbedret dyrevelfærd. Derfor ville han gerne vide, om der ikke kun var tale om en midlertidig forbedring af dyrevelfærden, idet man, så snart situationen var normaliseret, vendte tilbage til de gamle tilstande.

Per Clausen kunne godt forstå, at ministeren tog udgangspunkt i år 2004, når han beskrev den økonomiske katastrofe for fjerkræbranchen, idet man kunne konstatere, at den danske fjerkræbranche i tiden siden 2003 fik forøget sine indtægter ganske meget, idet vi kunne afsætte vore produkter til markederne i Sydkorea og Japan på grund af udbruddene af fugleinfluenza i Asien – i en situation, hvor produktionen i EU i en årrække havde været støt faldende. Er realiteten ikke, at fjerkræbranchen først scorede på fugleinfluenzaen, og senere kom fugleinfluenzaen til at koste den penge – og så vil den have statsstøtte?

Svend Auken erklærede sig helt enig i det, der allerede var sagt. Svend Auken var mest optaget af, om fødevareministeren ville erkende, at der var tale om en fejl. Hvis fødevareministeren ville erkende, at det var en fejl, ville Svend Auken sige: "OK, det drejer sig jo ikke om så store beløb." I så fald ville et erhverv i fremtiden ikke kunne tiltvinge sig en ændret beslutning i forhold til regeringens udgangspunkt, at der ikke kunne ydes statsstøtte. Fødevareministeren burde sige: "Jeg burde have været her, jeg burde have talt med jer. Vi plejer at have en ordentlig dialog, men det smuttede. Jeg fik meget ondt af de ægproducenter, og mit gode hjerte løb af med mig. Men det vil ikke ske igen, for nu har jeg erkendt, at det var ikke godt."

Svend Auken pegede på, at næste gang der kommer en lignende situation, kan det gå som Jens Peter Vernersen var inde på, nemlig at staten så også skal betale. I den forbindelse henviste han til, at i den hobbybesætning, hvor der blev konstateret fugleinfluenza, var der begået åbenbare ulovligheder, og nævnte også, at en del af problemerne skyldes den meget store trafik af dyr over grænserne, fordi de danske slagterier ikke vil betale overenskomstmæssige lønninger, men eksporterer dyrene til Polen.

Svend Auken pointerede, at socialdemokraterne ikke er optaget af de 6 mio. kr. og gerne ville sige: "Lad det, der er sket tidligere, ligge bag os", bare fødevareministeren ville erkende, at det ikke vil ske i fremtiden, at der ydes statsstøtte, men at regeringen vil opretholde det princip, man var enige om den 21. april.

Svend Auken håbede, fødevareministeren ville give Europaudvalget et klart svar på de to spørgsmål, han havde stillet.

Fødevareministeren satte pris på den omsorg, Svend Auken omfattede ham med, men ville henholde sig til det, han sagde den 21. april. Nu var man jo så heldigt, at det båd-

de stod i hans manuskript og var afleveret til Europaudvalget. Han havde sagt: "Såfremt vi fra dansk side beslutter os for at anmode om undtagelsesforanstaltninger, vil jeg naturligvis orientere udvalget herom." Det følte han, han havde levet op til ved at sende det notat, der kom den 29. juni, hvor der står øverst side 4: "På denne baggrund har Danmark anmodet Kommissionen om støtteforanstaltninger hovedsageligt fremadrettet og rettet mod de første led i produktionskæden. Den danske anmodning består af støtte til forarbejdning af rugeæg, støtte til førtidsslagtning af forældrefugle samt støtte til en mindre belægning af slagtekyllinger. Fra dansk side ansøges om et beløb på 49,2 mio. DKK, hvoraf 2,4 mio. er retroaktivt, mens 46,8 mio. er fremadrettet. Halvdelen af beløbet refunderes af EU, og den resterende del betales af den danske stat og erhvervet med halvdelen hver. Ansøgning sker med forbehold af de bevilligende myndigheders godkendelse." Han syntes derfor, han havde orienteret udvalget, sådan som han havde sagt i samrådet at han ville gøre, hvis det skulle ske, at Danmark ville søge om støtte. Fødevareministeren tilføjede, at så vidt han kunne regne på datoerne, skete det, før udvalget selv kom i tanke om det. I hvert fald sendte han notatet over, så snart man var klar til at søge om støtte. Fødevareministeren mente altså, at han havde orienteret udvalget. Hvis det af nogle oplevedes som anderledes, ville han beklage det, for han var enig i det, der var sagt om, at han normalt havde et rigtigt godt samarbejde med Europaudvalget. Han mente altså ikke, han havde lavet en fejl, men tilføjede, at nogle godt kunne have oplevet det anderledes.

Han ville ikke komme ind på svinepest – som kunne blive meget alvorlig ifølge de avisartikler, der havde været om sagen – men under alle omstændigheder i dag sige, at han ikke vidste, hvordan fremtiden kom til at se ud, men hvis der kom svinepest, ville regeringen fra sag til sag tage stilling til, hvad man skulle gøre.

Fødevareministeren bekræftede, at regeringens overordnede holdning var, at den var imod statsstøtte, men man kunne komme i en situation, som så helt anderledes ud, og så måtte man tage stilling fra sag til sag. I den forbindelse henviste han til, at man tidligere havde været i situationer, der havde udviklet sig anderledes, end man havde regnet med.

Fødevareministeren bestred, at der forelå en aftale med landbruget, men erkendte, at der forelå en brevveksling om Newcastle Disease. Man kunne have forskellig holdning til, hvad der var skrevet i diverse breve, og bagefter kunne man tolke dem forskelligt. Det ville være anderledes, hvis der var indgået en egentlig aftale. Fødevareministeren pegede på, at Newcastle Disease var en sygdom, mens man i den foreliggende sag havde den helt nye situation, at Kommissionen gennem den nye artikel 14 b havde givet mulighed for at

give støtte på grundlag af forbrugerreaktioner. Han mente ikke, de breve, der var skrevet på baggrund af de dagældende regler, kunne anvendes på de nye regler, der var kommet.

Med hensyn til Mette Gjerskovs og Jens Peter Vernersens spørgsmål om, hvad man ville gøre for at hjælpe de ansatte, der bliver fyret, sagde fødevareministeren, at han var stærkt optaget af deres situation, men heldigvis var vi i en situation, hvor mange af de afskedigede hurtigt kom i arbejde igen, og det afgørende er, at EU accepterer ikke, at man yder støtte til noget, der har med slagterier at gøre.

Fødevareministeren svarede Per Clausen, at det er rigtigt, at forbedringen af dyrevelfærden er midlertidig, men mente, Per Clausen ville være enig i, at selv en midlertidig forbedring var bedre end ingen forbedring.

Fødevareministeren pointerede, at det havde været helt afgørende for ham, at de tiltag, vi kom med, havde taget sigte på at løse problemerne her i landet ved at mindske produktionen, ikke sende problemerne ud til andre lande.

Som svar på Mette Gjerskovs spørgsmål om, hvad der var sket mellem den 21. april og den 29. juni, sagde fødevareministeren, at der var sket det, at 14 lande havde indgivet ansøgninger om støtte til særlige markedsstøtteforanstaltninger til fjerkræ- og ægsektoren. Og der var desuden sket det, at vi den 18. maj 2006 havde oplevet et udbrud af fugleinfluenza i en hobbybesætning på Fyn. Så det var en forandret situation, der forelå.

Fødevareministeren sagde, at da han den 21. april kom og bad om mandat, var det det mest underlige mandat, han bad om, idet man ingenting vidste om, hvad Kommissionen ville forlange. Derfor havde han sagt, at som situationen var i Danmark dengang, så det ud til, at det ikke var noget, staten skulle yde penge til, men hvis situationen skulle ændre sig, ville han orientere udvalget om det. Hvilket han som nævnt også havde gjort.

Fødevareministeren nævnte, at i Holland og Tyskland deltog branchen i finansieringen, men i de øvrige lande var det, så vidt fødevareministeren var orienteret – uden at han vidste det helt præcist – udelukkende staten, som medfinansierede.

Mette Gjerskov kunne godt se, man var i den sædvanlige situation med en imødekommende fødevareminister, men betegnede det som ærgerligt, at han ikke forholdt sig til problemet. Hun præciserede, at problemet ikke er, om fjerkræerhvervet skal have støtte, at problemet ikke er, om socialdemokraterne er enige i det, at problemet ikke er, om der er kommet et udbrud herhjemme, men at problemet er, at man i Europaudvalget den 21. april havde en klar forståelse af, at den nationale medfinansiering skulle tages fra landbrugets produktionsfonde. Lige pludselig havde regeringen besluttet, at der skulle ydes

statsstøtte – på et tidspunkt, hvor man fik at vide, at danskerne ikke kunne få en ordentlig behandling på sygehusene efter kl. 15.

Mette Gjerskov fastholdt, at fødevareministeren ikke havde orienteret Europaudvalget om noget som helst på det tidspunkt, hvor udvalget medlemmer i fjernsynet hørte, at staten ville yde støtte, hvorefter Mette Gjerskov bad fødevareministeren om at lade være med at fremsende ansøgningen – netop fordi der var tale om statsstøtte. Hun tilføjede, at socialdemokraterne mener, der skal være mindre landbrugsstøtte, ikke mere landbrugsstøtte.

På denne baggrund ville hun gerne helt konkret bede fødevareministeren forholde sig til, hvad der var sket med landbrugets produktionsfonde siden den 21. april, som bevirkede, at de ikke selv skulle finansiere ordningen.

Svend Auken stillede to spørgsmål, som han håbede, fødevareministeren kunne svare imødekommende på:

Fødevareministeren kan ikke bare få et mandat og så fremsende et notat om, at han gør det modsatte, nemlig indføre en ny statsstøtteordning til landbruget, mens man tidligere havde været enige om, at man skulle afvikle statsstøtteordninger. Det var det, der havde udløst den principielle reaktion fra Europaudvalget. Hvis fødevareministeren vil gøre noget andet end det, han havde aftalt med Europaudvalget, så måtte han komme tilbage til Europaudvalget, så man kunne diskutere sagen og udstyre ham med et nyt mandat. Svend Auken tilføjede, at han ikke troede, socialdemokraterne i den situation ville have sagt ja til en ny statsstøtteordning, idet der var masser af penge i landbrugets produktionsfonde, men man kunne ikke udelukke det. Vil fødevareministeren indrømme, at hvis man skal fravige princippet om, at nationale støtteordninger må erhvervet selv finansiere, kræver det et nyt mandat?

Svend Auken havde prøvet at imødekomme fødevareministeren ved at sige, at man ikke kunne udelukke, at der kunne opstå en anden situation i fremtiden, men han ville gerne have fødevareministeren til at sige, at hvis han igen ville bryde det princip, som man havde været enige om, så må han have et udtrykkeligt mandat til det i Europaudvalget.

Jens Peter Verner ville gerne vide, om ministeren var indstillet på – ligesom det var tilfældet med Newcastle Disease – at meddele landbruget, at det selv måtte klare ærterne. Hvis den brevveksling, der forelå, ikke var præcis nok, var ministeren så indstillet på at gøre den så præcis, at landbruget viste, hvordan spillereglerne er? Ellers kom det til at minde lidt om kammerateri.

Jens Peter Vernersen spurgte, om regeringen vil give uddannelsesstøtte til de personer, som bliver fyret.

I anledning af fødevareministerens bemærkninger om, at det var et lidt underligt mandat, han bad om, sagde Jens Peter Vernersen, at det vel netop var en grund til at komme tilbage til Europaudvalget.

Per Clausen henviste til, at der ikke er tale om noget større beløb, så pengene kunne godt findes i landbrugets produktionsfonde, hvis man havde ønsket det. Derfor blev hele sagen kun forståelig, hvis det for landbruget drejede sig om at få skudt et hul i den opfattelse, at ny landbrugsstøtte skal finansieres af branchen selv. Han pointerede, at der intet er i denne sag, der er særlig katastrofeagtigt, og henviste til, at fjerkræbranchen først havde haft en ekstrasfortjeneste på grund af fugleinfluenzaen og senere var kommet til at betale.

Morten Messerschmidt tog udgangspunkt i fødevareministerens oplysning om, at der var 14 lande, som havde indgivet ansøgning til Kommissionen, og at det kun var to af dem, som havde valgt at tilrettelægge det sådan, at de 50 pct. af finansieringen skulle komme fra erhvervet, og spurgte, om ministeren havde nogen fornemmelse af, hvordan de 12 andre landes procentfordeling så ud, og om ministeren havde en idé om, hvorvidt en høj national statslig medfinansiering kunne have en eventuelt præventiv virkning i forhold til de summer, man ville ansøge om. Ud fra den betragtning, at hvis man skal finansiere meget selv, vil man være mere tilbageholdende med at søge mange penge.

Morten Messerschmidt ville gerne vide, hvordan de tre støtteordninger ville påvirke den konkrete produktion, idet han gjorde opmærksom på, at der netop ikke var tale om en subsidiering af produktionen, men om en omlægning.

Fødevareministeren svarede Morten Messerschmidt, at bortset fra Tyskland og Holland var der, så vidt han var orienteret, tale om statsfinansiering af de 50 pct., landene selv skulle betale. Han mente, man i de fleste af de pågældende lande ikke ville være særligt tilbageholdende med hensyn til, hvor mange penge man søgte, og pegede på, at Kommissionen havde reduceret beløbene.

De tre ting, vi havde søgt om støtte til, var netop inspireret af den diskussion, der havde været i Europaudvalget. Foranstaltningerne var midlertidige, men de var måske mere fremadrettede, end de var i andre lande, idet de æg, der skulle være blevet til kyllinger, nu i stedet for blev brugt til noget andet. Samtidig får vi færre kyllinger ind på de arealer, der findes. Fødevareministeren ville endda svinge sig op til at sige, at havde det dog bare været det, alle de andre lande også havde gjort, så ville der have været mere frem-

adrettet i det. Han havde argumenteret for, at det burde være mere fremadrettet, men havde haft svært ved at komme igennem med det.

Fødevareministeren var ikke enig med Per Clausen i, at der ikke var tale om noget særligt, idet han havde oplevet de mennesker, der var blevet ramt af forbrugernes reaktioner på fugleinfluenzaen, da deres eksportmarkeder pludselig blev lukket. Han erkendte, at vi i begyndelsen af perioden havde haft en stigning i eksporten til Sydkorea, men med hensyn til eksporten til Malaysia havde situationen været den modsatte. Generelt var man sammen med branchen kommet frem til, at der ville være tale om et tab på 320 mio. kr. Man havde sorteret barsk i det og fundet frem til, at det kun var ca. 50 mio. kr., der direkte skyldtes forbrugerreaktioner. Når man havde fået barberet tallet så meget ned, var det svært at komme og sige, at nu var der tale om så små beløb, at branchen slet ingenting fik.

Fødevareministeren var blevet skældt voldsomt ud i nogle nationale medier, men han måtte melde hus forbi og sige, at de 50 mio. kr. relaterede sig direkte til det, Kommissionen gav mulighed for at give støtte til. Da der var tale om en meget stor forandring af situationen, havde man sagt, at staten ville yde halvdelen og branchen den anden halvdel af det, der skulle finansieres nationalt. Også set i lyset af, hvad andre lande gjorde, tilføjede fødevareministeren.

Fødevareministeren erkendte, at man havde skrevet som man havde gjort vedrørende Newcastle Disease, man han mente ikke, det kunne være afgørende, når der på et helt andet område forelå en ny situation, bl.a. nye EU-regler i form af artikel 14 b.

I svaret til Mette Gjerskov fastholdt fødevareministeren, at man havde orienteret udvalget, sådan som han havde lovet, så han mente ikke, han havde gjort noget forkert.

Med hensyn til hvad man skulle gøre fremover, indrømmede fødevareministeren, at det ville være fristende at svare imødekommende på Svend Aukens spørgsmål, men han ville henholde sig til det, han tidligere havde sagt, at regeringen ville tage stilling fra sag til sag, idet man bl.a. ville undersøge, hvilke modeller der bliver brugt i andre lande.

Med hensyn til mandatet pointerede fødevareministeren, at det, han havde fået mandat til, var at sige ja til Kommissionens forslag om at indføre en hjemmel til at give støtte. Det havde han fået mandat til i Europaudvalget. Han satte stor pris på Europaudvalget, og han ville også fortsat orientere det, men det var nu Finansudvalget, han skulle gå til, når det drejede sig om at bruge penge til dansk statsstøtte.

Per Clausen medgav, at der var sket et fald i eksporten til Malaysia, samtidig med at der var sket en dramatisk stigning i eksporten til Sydkorea, men ville gerne vide, hvordan forholdet mellem de to ændringer var.

Han gik ud fra, at fødevareministeren hver gang ville søge at gøre beløbet så lille som muligt, og spurgte, om ministeren svar vedrørende dette så ikke betød, at vi hver gang skulle yde statsstøtte.

Morten Messerschmidt spurgte, om det ikke ville bringe den danske produktion i en konkurrencemæssigt dårligere situation, at der fra de 12 andre lande blev ydet 50 pct. statslig finansiering, hvis hovedparten af de lande, der havde søgt, faktisk brugte støtten.

Elisabeth Arnold medgav, at hun også var en af dem, der havde hoppet i stolen, da hun hørte om, at fødevareministeren ville søge statsstøtte til erhvervet, idet det var præcis det modsatte, man fik indtryk af på det Europaudvalgsmøde, hvor mandatet blev givet. Hun oplyste fødevareministeren om, at det faktisk var ret ofte, ministre kom tilbage til Europaudvalget, hvis mandatet ikke slog til. Hun spurgte, om det ville have været forbundet med store vanskeligheder at bede om at komme igen i Europaudvalget, som gerne ville have stillet sig til rådighed.

Svend Auken var glad for Elisabeth Arnolds indlæg.

Med hensyn til fremtiden bad han om, at hvis der var et mandat, der skulle ændres, eller en opfattelse, der skulle ændres, så kom ministeren igen til Europaudvalget.

Det eneste, der efter Svend Aukens opfattelse var sket siden den 21. april, var, at ministeren havde haft et møde med fjerkræbranchen, men det spor havde han ikke ønsket at forfølge, blot ministeren ville love for fremtiden at komme til udvalget, hvis der skete ændringer. Han tilføjede, at hvis ministeren sagde nej til dette, var det meget alvorligt for samarbejdet.

Det var klart, at Europaudvalget ikke bevilgede penge – det var Finansudvalget, der gjorde det – men tog stilling til, hvad Danmark kunne gå med til og ikke gå med til i EU.

Svend Auken forstod, at fødevareministeren i den konkrete sag fik støtte fra Dansk Folkeparti, men var det klogt alene at basere sig på Dansk Folkeparti, når regeringen normalt havde et godt samarbejde med den øvrige opposition?

Svend Auken spurgte, om man var enige om, at vi ikke skal have nye nationale støtteordninger, og at hvis der skal være nye nationale støtteordninger i relation til EU – der kunne jo opstå en situation engang i fremtiden – så kom ministeren til Europaudvalget. Han tilføjede, at han var tilhænger af den fælles landbrugspolitik i EU, netop fordi den havde været imod indførelse af nationale støtteordninger.

Svend Auken gentog, at han ville lade fortiden ligge – også fordi beløbet var så lille og mange mennesker ville sige, at foranstaltningerne alt andet lige var meget fornuftige

– men med hensyn til fremtiden ville han gerne have ministeren til at svare bekræftende på de to spørgsmål, han havde stillet.

Jens Peter Vernersen spurgte, om ministeren ikke mente, det ville være klogt at få skabt klarhed med hensyn til fremtiden, når man skulle se på nationale støtteordninger. Han tilføjede, at det måske var ikke særlig klogt – selv om ministeren havde et flertal med opbakning fra Dansk Folkeparti i den konkrete sag – at afvise de synspunkter, som socialdemokraterne og den øvrige opposition havde. Fødevarerministeren kunne jo få brug for støtte fra den side ved en anden lejlighed. Det ville være risikabelt at basere fremtiden på et EU-fjendtligt parti som Dansk Folkeparti.

Jens Peter Vernersen pegede på, at når man ville undersøge de modeller for statsstøtte, man brugte i de andre lande, måtte man tage i betragtning, at vi i Danmark havde opbygget store fonde i landbruget som "buffer" i opståede situationer, hvad man måske ikke havde i andre lande.

Fødevarerministeren var enig i, at hvis man i sine overvejelser havde den tanke, at mandatet skulle ændres, så syntes han, man skulle komme i Europaudvalget. Når han ikke havde gjort det i den konkrete sag, var det simpelt hen, fordi det ikke var indgået i regeringens overvejelser. Mandatet gik ud på at sige ja til Kommissionens forslag, og det havde ikke ændret sig. I diskussionen i Europaudvalget havde det indgået i diskussionen, om ministeren kunne forestille sig, at man skulle bruge statslige penge til at støtte erhvervet, og i den forbindelse havde han givet udtryk for den holdning, at som situationen var på daværende tidspunkt, indgik det ikke i regeringens overvejelser.

Fødevarerministeren sagde i anledning af Svend Aukens bemærkning om, at der kun var sket det siden den 21. april, at ministeren havde haft et møde med fjerkræbranchen, at for det første havde der været et udbrud i en stambesætning, hvilket blev konstateret den 18. maj, og for det andet var Kommissionen kommet med sit forslag om en helt ny hjemmel i form af den nye artikel 14 b.

Fødevarerministeren sagde, at hvis der var en, der i EU var kommet med indlæg om, at man skulle lade være med at indføre nye støtteordninger, så var det den danske minister. Men han tilføjede, at der kunne ske nogle ændringer, som gjorde, at man ændrede sin holdning. Han var ikke fuldstændig argumentresistent.

I svaret til Morten Messerschmidt sagde fødevarerministeren, at det var klart, at når man oplevede, at de andre lande støttede deres erhverv ved at betale statsstøtte, så var det selvfølgelig konkurrenceforvridende, hvis vi lod erhvervet selv betale. I den forbindelse mindede han om, at vi startede med 320 mio. kr., men det beløb havde man fået ned til

50 mio. kr., idet fødevareministeren kun ville have det med, som direkte kunne få EU-støtte efter artikel 14 b.

I svaret til Svend Auken bekræftede fødevareministeren, at man i fremtiden altid ville komme i udvalget, hvis mandatet ikke rakte til. I den forbindelse sagde ministeren, at regeringen også generelt er imod støtteordninger, men den ville forholde sig fra sag til sag, og så ville man tage en diskussion, når man havde undersøgt, hvilke modeller de andre lande ville bruge.

Fødevareministeren sagde, at han i denne sag ikke var gået efter et lille flertal, men som altid havde bestræbt sig på et få bred støtte i Europaudvalget.

Mette Gjerskov brød sig ikke om ministerens forsøg på at komme til at ligne en forfulgt uskyldighed, og sagde, at når ministeren ikke følte, mandatet skulle ændres, så undrede et hende, at han ikke havde reageret, da hun sendte ham en e-mail den 4. juni og på det kraftigste frarådede ham at sende ansøgningen, idet hun sagde, hun ikke mente, den var i overensstemmelse med det mandat, han havde fået i Europaudvalget. Hun betegnede denne e-mail som en klar rød lampe, der burde blinke lige op i hovedet på ministeren. Hun havde blot fået et svar tilbage om, at ministeren ikke var enig med hende. Og så var ansøgningen blevet sendt til behandling. Hun havde altså sagt til på forhånd, og ministeren var klar over, at nogle i Europaudvalget mente, der var et problem. Men han fortsatte alligevel uden at komme tilbage til Europaudvalget.

På den baggrund var det endnu vigtigere at få et svar på, om udvalget kan være sikkert på, at de mandater, det giver, bliver overholdt fremover.

Svend Auken mindede igen om, at den 21. april var man enige om, at der ikke skulle søges støtte, men der kunne komme en ny situation – bl.a. hvis der kom et dansk udbrud af fugleinfluenza, som kunne foranledige en markant forbrugerreaktion – og hvis man i den situation skulle give støtte, var det selvfølgelig en klar forudsætning, at pengene ikke skulle komme fra statskassen. Ikke desto mindre ændrede ministeren dette på egen hånd efter forhandling med erhvervet. Svend Auken gentog, det var han parat til at slå en streg over det, hvis han kunne få de nævnte to klare udsagn fra ministeren.

Svend Auken var klar over, at fødevareministeren ikke var meget for at udtrykke sig klart, men han fortolkede svaret sådan – og hvis det var forkert, bad han indtrængende ministeren om at rette sig – at hvis der skete en ændring i et mandat, ville man, så vidt det overhovedet var praktisk muligt, søge foretræde i Europaudvalget igen med medblik på at få et ændret mandat.

Svend Auken ville videre fortolke fødevareministerens svar sådan, at når der var tale om nationale statsstøtteregler indført som led i en medfinansiering, ville ministeren indtage en negativ holdning, men hvis der var en konkret situation, der kunne give anledning til noget andet, så ville han søge et nyt mandat i Europaudvalget. Svend Auken tilføjede, at ministeren jo vidste, at alle i udvalget var negative over for nye statsstøtteordninger, så argumenterne skulle være meget stærke.

Hvis fødevareministeren ville svare imødekommende på de to spørgsmål, så ville han få et bedre samarbejdsforhold med socialdemokraterne i fremtiden. Kunne han ikke svare imødekommende, så var man ude i en meget vanskelig sejlads i fremtiden, sådan som Jens Peter Verner sen havde været inde på.

Fødevareministeren syntes, man skulle passe gevaldigt på med ikke at drage vidtgående konklusioner ud fra en sag, som man kunne have forskellig opfattelse af. Det ville han opfordre til, at socialdemokraterne trods alt ikke gjorde, men det måtte de selvfølgelig selv afgøre.

Han kunne kun sige til Mette Gjerskov, at han havde ikke ændret holdning undervejs. Han havde truffet en aftale med branchen. På det tidspunkt følte han ikke, det var uden for det mandat, han sad med. Havde han følt det, var han selvfølgelig gået i Europaudvalget igen. Han havde indgået en aftale med branchen, som var meget presset. Han mente stadig væk, aftalen var inden for mandatet. Derefter havde han fået et brev om, at der var en, der mente noget andet i Europaudvalget. Det ville have set mærkeligt ud, hvis ministeren pludselig skulle meddele branchen, at det, han havde givet sit ord på, ikke mere stod til troende. Fødevareministeren tilføjede, at han den dag i dag stadig var af den opfattelse, at det lå inden for mandatet. Man kunne ikke få ham til at sige noget andet.

Men han havde lyttet til diskussionen i udvalget og forstået, at nogle syntes, at det, han havde gjort, var forkert. Det var svært for ham at indrømme, at det, han mente, mente han godt nok stadig væk, men det skulle han lade være med at mene. Men han var da udstyret med to ører og én mund, og derfor var det logisk, at han lyttede til det, han hørte. Det havde han taget ad notam. Men han bad om, at han ikke blev tvunget til at sige, at han havde handlet mod bedre vidende. Han havde lyttet til, hvad man havde sagt, og henviste til, at der normalt havde været et godt samarbejde, og det ville han også gerne have, at der var i fremtiden. Når regeringen mente, at mandatet skulle fornyes, så ville den komme i Europaudvalget. Det syntes den nu også, den altid havde gjort. Dette var den eneste sag, hvor man havde haft en diskussion om det. Regeringen plejede at rette sig efter udvalget, og det ville den også gøre i fremtiden.

Fødevareministeren tilføjede, at denne situation havde været meget speciel, og han forsikrede, at når Europaudvalget bad ham om at komme, så kom han til Europaudvalget.

Svend Auken betegnede det som den mest ejendommelige måde, han havde fået et imødekommende svar på, men han ville gerne sige tak for det.

Det åbne samråd slut kl. 11.13